

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **R. M.,** zastoupen Mgr. René Gemmelem, advokátem se sídlem Poštovní 2, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje,** se sídlem 28. října 117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 1. 2018, č. j. 22 A 40/2016 – 60.

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Dne 11. 12. 2012 požádal žalobce o odklad výkonu rozhodnutí Městského úřadu Hranice ze dne 27. 7. 2012, č. j. OD/11144/12-6/Lš-82, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“) a které nabylo právní moci dne 19. 11. 2012.

[2] Rozhodnutím ze dne 20. 12. 2012, č. j. OD/11144/12-11/Lš-82, Městský úřad Hranice podle § 83 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) žádosti žalobce vyhověl a odložil výkon výše uvedeného rozhodnutí do doby právní moci rozsudku příslušného soudu o žalobě žalobce proti rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 31. 10. 2012, č. j. KUOK 93818/2012.

[3] Dne 24. 4. 2013 byly žalobci z celkového počtu 11 dosažených bodů podle § 123e odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu odečteny 4 body. Dne 7. 5. 2013 byly žalobci podle § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu odečteny 3 body a dne 24. 4. 2014 byly žalobci podle § 123e odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu odečteny další 4 body.
[4] Rozsudkem ze dne 4. 8. 2014, č. j. 76 A 37/2012 - 33, Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 31. 10. 2012, č. j. KUOK 93818/2012. Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 11. 6. 2015, č. j. 10 As 206/2014 - 33.

[5] Dne 17. 8. 2015 bylo žalobci doručeno oznámení o dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení a výzva k odevzdání řidičského průkazu v důsledku pozbytí řidičského oprávnění. Proti tomuto oznámení podal žalobce námitky, které Městský úřad Orlová rozhodnutím ze dne 3. 11. 2015, sp. zn. MUOR S 8611/2015/OD/SIS (dále jen „rozhodnutí o námitkách“), zamítl. K odvolání žalobce vydal žalovaný dne 12. 4. 2016 rozhodnutí č. j. MSK 147982/2015, kterým rozhodnutí o námitkách změnil tak, že z výroku vypustil text „ke dni 19. 8. 2014“ a ve zbytku odvoláním napadené rozhodnutí o námitkách potvrdil.

II.

[6] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“). Shora označeným rozsudkem krajský soud výše identifikované rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Krajský soud uvedl, že v dané věci nelze s ohledem na princip právní jistoty uplatňovat v otázce správnosti odkladu záznamu bodů na základě § 83 odst. 1 zákona o přestupcích výklad předestřený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2015, č. j. 6 As 263/2014 - 33. Byl-li žalobci v souladu s tehdejší právní praxí odložen nejen výkon rozhodnutí, ale i záznam bodů do registru řidičů, mohl být žalobce zcela oprávněně přesvědčen o správnosti takového postupu. Retrospektivním působením citovaného rozsudku by byl žalobce zkrácen na svých právech. Dále krajský soud dospěl k závěru, že správním orgánům není dána pravomoc revidovat (anulovat) již jednou provedené odečtení bodů či toto odečtení jakkoliv podmiňovat. Zákon o silničním provozu umožňuje správním orgánům pouze opravu záznamu bodů na konto řidiče, nikoli provedeného odečtení bodů. Možnost „podmíněného odečtu bodů“ pak v zákoně není upravena vůbec. K odečtení bodů v důsledku uplynutí rozhodné doby dochází z úřední povinnosti, k odečtení bodů v důsledku absolvování školení bezpečné jízdy na žádost oprávněné osoby. Správní orgán nemá ani v jednom případě možnost správního uvážení a při splnění zákonných podmínek je povinen odečtení bodů provést. Vztáhl-li správní orgán odklad výkonu rozhodnutí i na záznam bodů, umožnil tím žalobci splnění zákonných podmínek pro odečtení bodů a odečet také správně provedl. Následná revize tohoto postupu je překročením pravomoci správního orgánu. Důsledky plynoucí z rozhodnutí o odložení zápisu bodů do registru řidičů nelze přičítat k tíži žalobce. V oblasti veřejného práva, zejména pak na poli správního trestání, není možno revidovat předchozí pochybení v podobě odkladu zápisu bodů tím, že správní orgány jednají *ultra vires*.

III.

[8] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění později předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Stěžovatel uvedl, že správní orgán při „odložení záznamu bodů“ vycházel z tehdy zastávaného právního názoru, že se odložení výkonu rozhodnutí vztahuje i na záznam bodů. Přestože zákon o silničním provozu takový postup výslovně neupravuje, měl správní orgán za to, že je tento postup možný, navíc byl ve prospěch účastníka řízení. Odložením záznamu bodů vznikly žalobci podmínky pro absolvování školení bezpečné jízdy pouze dočasně, resp. podmíněně, s rozvazovací podmínkou spočívající v zamítnutí žaloby. Toho si byl žalobce jistě vědom. Teprve z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2015, č. j. 6 As 263/2014 - 33, vyplývá, že se § 83 odst. 1 zákona o přestupcích na záznam bodů nevztahuje a odložení bodů lze dosáhnout pouze přiznáním odkladného účinku žalobě. Dle tohoto výkladu se žalobci žádné body „neodložily“. Dle stěžovatele byla obdobná situace řešena v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2016, č. j. 10 As 53/2016 - 44, s tím, že anulace odečtení bodů je přípustná. Případné pochybení správního orgánu při evidenci bodů, vycházející z posléze překonaného právního názoru,

nemůže nic změnit na objektivním stavu. Správní orgán dle stěžovatele nejednal *ultra vires*. Výklad § 83 odst. 1 zákona o přestupcích nebyl až do rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2015, č. j. 6 As 263/2014 - 33, zřejmý, přičemž do té doby byla správní praxe opačná. Pokud správní orgán dovodil, že je oprávněn „odložit" záznam bodů, pak s tím logicky musí být spojeno i oprávnění toto „pozastavení" ukončit. Podání správní žaloby nemůže vést k dosažení definitivního výmazu bodů. Je třeba akceptovat původní právní názor, podle něhož správní orgán postupoval. Z tohoto právního názoru pak vyplývá, že odečtení bodů bylo pouze dočasné a správní orgán byl oprávněn je v případě zamítnutí žaloby anulovat. Jestliže je podle Nejvyššího správního soudu možné odložit záznam bodů na základě přiznání odkladného účinku žalobě, musí být možné je v případě zamítnutí žaloby zpětně zaznamenat, tedy i anulovat případné odpočty. Nelze připustit, aby v důsledku přiznání odkladného účinku správní žalobě došlo k odečtu bodů „navždy" bez možnosti jejich zpětného přičtení v případě zamítnutí žaloby.

[10] Stěžovatel rovněž poukázal na to, že žalobce musel vědět, že odečtení bodů za školení bezpečné jízdy je pouze dočasné, neboť podmínky tohoto odečtení závisely na výsledku řízení o správní žalobě.

IV.

[11] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Předmětem sporu je otázka, zda je správní orgán v případě odkladu výkonu rozhodnutí o přestupku podle § 83 odst. 1 zákona o přestupcích, jímž by jinak bylo dosaženo celkového počtu 12 bodů v registru řidičů, a následného zaznamenání bodů zpětně ke dni právní moci rozhodnutí o přestupku, oprávněn znovu zaznamenat body, které již byly v mezidobí odečteny, respektive již provedené záznamy o odpočítání bodů zpětně anulovat.

[15] Jak správně konstatoval krajský soud, správní orgány musí uplatňovat svou pravomoc pouze v tom rozsahu, v jakém jim byla svěřena. Záznamy o přičítání bodů do registru, jakož i o jejich následném odečítání může tedy příslušný úřad obce s rozšířenou působností provést pouze tehdy, jsou-li naplněny předpoklady stanovené v § 123b, § 123c a § 123e zákona o silničním provozu. Příslušný správní orgán je povinen při zaznamenávání bodů postupovat podle zákona, a nemůže si tedy vytvářet vlastní pravidla pro provedení příslušného záznamu. Ustanovení týkající se záznamu bodů přitom neupravuje možnost opětovně zaznamenat body, které již byly správním orgánem jednou odečteny. Takový postup nepředpokládá ani ustanovení upravující odečítání bodů (např. formou opravy záznamu o odečtení bodů - možnost opravy je dle § 123f zákona o silničním provozu

vyhrazena pouze pro chybné záznamy bodů v neprospěch řidiče ve smyslu jejich přičtení, a to k námitkám řidiče). Uvedený závěr potvrzuje rovněž odborná literatura (Bušta, P., Kněžínek, J. *Zákon o silničním provozu: Komentář*. Wolters Kluwer. ASPI, KO361_2000CZ), která k § 123e odst. 1 zákona o silničním provozu mj. uvádí: „*Příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností odečítá body z úřední povinnosti, aniž by o to ten, jehož se odečtení bodů týká, musel žádat. Pokud by následně vyšlo najevo, že se řidič v rozhodné době některého z evidovaných protiprávních jednání dopustil, nemá to na již provedené odečtení bodů žádný vliv,* ***odečtené body nemohou být v takovém případě opětovně zaznamenány***“ (zvýraznění provedeno soudem). Zákon neupravuje ani možnost podmíněného odečtení bodů s rozvazovací podmínkou spočívající v zamítnutí žaloby proti rozhodnutí o přestupku. Krajský soud tedy v napadeném rozsudku správně dovodil, že správní orgán při zrušení již provedeného odečtení bodů překročil svou pravomoc. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem krajského soudu plně ztotožňuje a v podrobnostech odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku, kde je tato problematika podrobně rozebrána.

[16] Nelze přisvědčit ani námitce stěžovatele, že by při akceptaci výkladu krajského soudu bylo možné již jen přiznáním odkladného účinku žalobě dosáhnout odečtu bodů „navždy“. Předně je nutné zdůraznit, že správní soudy při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku přihlížejí k individuálním okolnostem případu a poměřují, zda by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám (ve věci záznamu bodů se jedná typicky o újmu spočívající v narušení veřejného zájmu, kterým je v tomto případě zejména bezpečnost silničního provozu a ochrana před řidiči opakovaně páchajícími přestupky či trestné činy proti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích). To je významný rozdíl proti rozhodování o žádosti o odložení výkonu rozhodnutí, které správní orgán musí při splnění podmínek § 83 odst. 1 zákona o přestupcích vyhovět a není oprávněn zkoumat konkrétní okolnosti a závažnost daného případu. Odkladný účinek má pak za následek sistaci účinků rozhodnutí o přestupku, nedojde tedy k výkonu rozhodnutí. Nelze nicméně směšovat právní moc a vykonatelnost rozhodnutí.

[17] Jednou z klíčových podmínek § 123e odst. 1 zákona o silničním provozu je přitom to, že řidiči (jemuž by měly být body odečteny) nebyla v rozhodné době (12, 24 či 36 měsíců od posledního záznamu bodů) **pravomocně uložena** sankce za přestupek nebo trest za trestný čin, spáchaný jednáním zařazeným do bodového hodnocení. Jakkoliv tedy bude při přiznání odkladného účinku pozastaven výkon rozhodnutí o přestupku i související záznam bodů do registru řidičů, stále se bude jednat o pravomocné rozhodnutí, jehož existence v rozhodné době vylučuje odečtení bodů.

[18] V případě žalobce to znamená, že odečtení 4 bodů dne 24. 4. 2013 bylo provedeno v rozporu se zákonem. Poslední záznam bodů před odečtením 4 bodů ze dne 24. 4. 2013 byl u žalobce proveden dne 24. 4. 2012. Již dne 19. 11. 2012, tedy necelých 7 měsíců po uvedeném posledním záznamu, nabylo právní moci rozhodnutí ze dne 27. 7. 2012, č. j. OD/11144/12-6/Lš-82. Uvedeným rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu. Jednání, které představovalo skutkovou podstatu přestupku, je přitom zařazeno do bodového hodnocení. Dne 24. 4. 2013 tedy v případě žalobce nebyly splněny podmínky

pro odečtení bodů podle § 123e odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu, neboť žalobci byla v rozhodné době 12 kalendářních měsíců od posledního záznamu bodů pravomocně uložena sankce za přestupek spáchaný jednáním zařazeným do bodového hodnocení. V tomto ohledu je tedy třeba korigovat právní závěr krajského soudu, který uvedl, že „*městský úřad svým rozhodnutím o vztažení odkladu výkonu rozhodnutí i na zápis bodů do registru řidičů (byť byl později judikaturou tento názor shledán nesprávným) umožnil žalobci splnění zákonem definovaných podmínek pro odečet bodů a odečet také správně provedl*". Odečet totiž nebyl proveden správně, ale v rozporu se zákonem.

[19] Teprve tento chybný postup správního orgánu (a nikoliv nezaznamenání bodů z důvodu odložení výkonu rozhodnutí dle § 83 odst. 1 zákona o přestupcích) založil podmínky pro odečtení dalších 3 bodů dle § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu. Je proto irelevantní, zda právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2015, č. j. 6 As 263/2014 - 33, kterým byl překonán výklad zastávaný stěžovatelem, působí zpětně či nikoliv. Skutečnost, že správní orgán odložil nejen výkon rozhodnutí, ale i záznam souvisejících bodů (v rozporu s tímto posléze vydaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu), totiž sama o sobě nesprávné provedení odečtení bodů nezpůsobila. Pokud by správní orgán postupoval v souladu se zákonem, dne 24. 4. 2013 by žalobci žádné body neodečetl, čímž by nebyly splněny podmínky pro odečtení dalších 3 bodů ke dni 7. 5. 2013. To ovšem nic nemění na závěru, že již jednou provedené (byť chybné) odečtení bodů není správní orgán oprávněn v důsledku absence zákonné opory revidovat.

[20] Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem rovněž v tom, že na nyní posuzovanou věc nedopadá rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2016, č. j. 10 As 53/2016 - 44. Tento rozsudek se totiž posouzením zákonnosti postupu spočívajícího ve zrušení již jednou provedeného odpočtu bodů věcně nezabýval. Pasáž rozsudku, na kterou stěžovatel odkazuje, je citací rozsudku Krajského soudu v Brně a Nejvyšší správní soud ji v uvedeném rozsudku citoval toliko v souvislosti s vypořádáním námitky stěžovatele týkající se toho, zda se Krajský soud v Brně zabýval tím, jak pohlížet na provedený odpočet bodů podle § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu. Nejvyšší správní soud se nicméně v rozsudku ze dne 7. 6. 2016, č. j. 10 As 53/2016 - 44, nijak nevyjádřil k zákonnosti postupu, při kterém dojde k opětovnému záznamu bodů do registru řidičů poté, co byly tyto body odečteny podle § 123e odst. 1 či odst. 4 zákona o silničním provozu.

[21] S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek krajského soudu nezákonným. Jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.), soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu podle obsahu soudního spisu žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu